

BÀI BÁO NGHIÊN CỨU GÓC**Thực trạng công tác xã hội trong quản lý thảm họa tại Trung tâm công tác xã hội tỉnh Quảng Ninh, năm 2017**Phạm Tiến Nam^{1*}, Nguyễn Kim Oanh², Nguyễn Khắc Liêm¹**TÓM TẮT****Mục tiêu:** Nghiên cứu nhằm tìm hiểu thực trạng công tác xã hội (CTXH) trong quản lý thảm họa (QLTH) tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh, năm 2017.**Phương pháp nghiên cứu:** Nghiên cứu thiết kế định tính, được thực hiện từ tháng 05/2017 – tháng 11/2017 với 30 đối tượng bao gồm nhân viên CTXH, lãnh đạo tại Trung tâm CTXH và người dân thuộc nhóm đối tượng yếu thế trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.**Kết quả:** Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh thực hiện CTXH trong QLTH theo chu trình QLTH dựa vào cộng đồng mới chỉ thông qua các hoạt động: phục hồi, tái thiết, giảm nhẹ, phòng ngừa (trừ cứu trợ). Theo ý kiến của các đối tượng tham gia nghiên cứu, các hoạt động trên chưa thực sự đảm bảo tốt cả về chất lượng và số lượng.**Kết luận:** CTXH trong QLTH chưa được thực hiện một cách chuyên nghiệp tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh.**Từ khóa:** Quản lý thảm họa, công tác xã hội, Quảng Ninh.**ĐẶT VẤN ĐỀ**

Quảng Ninh là tỉnh ven biển thuộc vùng Đông Bắc Việt Nam, với 250km bờ biển, đây là một trong những tỉnh chịu ảnh hưởng trực tiếp và nặng nề của bão lũ, mưa lớn (1), rất nhiều gia đình mất nhà, mất phương tiện sản xuất, gia súc, gia cầm và họ trở thành những người nghèo và yếu thế trong xã hội ngay sau khi một trận thảm họa, thiên tai (bão, lũ, sạt lở...) xảy ra. Không chỉ vậy, sau thiên tai, nhiều người bị thiệt mạng, bị thương, bị mất tích, nhiều người sống sót nhưng phải trải qua những hoang loạn và ảnh hưởng tâm lý rất rõ như hồi tiếc, đau buồn, lo âu và sợ hãi. Một số trường hợp phải nhập viện do có những dấu hiệu khủng hoảng về tâm lý hoặc một số

có hành vi tự tử. Với bốn chức năng cơ bản của công tác xã hội (CTXH) (phòng ngừa, chữa trị, phục hồi và phát triển) (2), nhân viên CTXH ứng dụng chuyên nghiệp các giá trị, nguyên tắc, kỹ năng và kỹ thuật CTXH vào các hoạt động nhằm để hỗ trợ trực tiếp các cá nhân, gia đình và cộng đồng là nạn nhân thảm họa. Tuy nhiên, thực tế hiện nay, các hoạt động CTXH trong quản lý thảm họa (QLTH) ở Việt Nam nói chung và tại tỉnh Quảng Ninh nói riêng vẫn còn rất mờ nhạt.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU**Thiết kế nghiên cứu**

Định tính.

Ngày nhận bài: 29/05/2018

Ngày phản biện: 11/06/2018

Ngày đăng bài: 25/06/2018

*Địa chỉ liên hệ: Phạm Tiến Nam

Email: ptn1@huph.edu.vn

¹Trường Đại học Y tế công cộng²Trường Đại học Thăng Long

Thời gian và địa điểm nghiên cứu

Từ tháng 05/2017 – tháng 11/2017 tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh, Khu Đô thị lấn biển Cột 8, phường Hồng Hà, thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh (3).

Đối tượng nghiên cứu

Nhân viên CTXH, lãnh đạo, người dân thuộc nhóm đối tượng yếu thế (người đã trải qua thảm họa) tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh.

Cỡ mẫu, chọn mẫu

Cỡ mẫu: Chúng tôi lựa chọn 3 nhóm đối tượng sau:

20 nhân viên CTXH làm việc tại các phòng/ban: Phòng Can thiệp - Hỗ trợ, Phòng Phát triển cộng đồng và Phòng Truyền thông - Đào tạo; là những người không có tiền sử mắc các bệnh tâm thần kinh, bệnh tâm lý (theo kết quả quản lý sức khỏe); đồng ý tham gia nghiên cứu.

03 lãnh đạo Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh - những người đồng ý tham gia nghiên cứu và là đại diện cho Ban giám đốc (Giám đốc/ phó giám đốc) hoặc giữ chức vụ quản lý (trưởng phòng/ phó trưởng phòng) phòng/ban thực hiện chức năng, nhiệm vụ CTXH tại Trung tâm.

07 người dân đã từng trải qua thảm họa trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh từ năm 2014 đến năm 2017, là những người thuộc nhóm đối tượng yếu thế được nhận hỗ trợ của Trung tâm. Họ là những người có đủ sức khỏe và đồng ý tham gia cung cấp thông tin cho nghiên cứu.

Phương pháp chọn mẫu: Phương pháp chọn mẫu có chủ đích, đảm bảo tính đa dạng và đồng nhất thông qua việc nhờ cán bộ, lãnh đạo Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh lên

đánh sách các đối tượng phù hợp với chủ đề nghiên cứu.

Kỹ thuật, công cụ và quy trình thu thập số liệu

Phòng vấn bán cấu trúc kết hợp kỹ năng phỏng vấn nhằm thu thập những thông tin định tính về CTXH trong QLTH tại Trung tâm thông qua nhân viên CTXH, lãnh đạo Trung tâm và người dân thuộc nhóm đối tượng yếu thế (người đã trải qua thảm họa).

Xử lý và phân tích số liệu

Toàn bộ dữ liệu định tính bao gồm nội dung ghi âm các cuộc phỏng vấn sâu thu thập được trong quá trình khảo sát, sẽ được đánh máy thành văn bản và xử lý bằng phần mềm xử lý cơ bản (Nvivo 7.3).

Đạo đức nghiên cứu

Nghiên cứu được tiến hành dưới sự cho phép của Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh. Các thông tin được bảo mật và các đối tượng đều được giải thích cụ thể về mục tiêu của cuộc phỏng vấn và nguyên tắc bảo mật thông tin trước khi tham gia.

KẾT QUẢ

Thông tin chung

Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh là một trong những cơ sở CTXH được thành lập sớm nhất trong cả nước. Sau một thời gian đi vào hoạt động, đến nay Trung tâm đã xây dựng mô hình phát triển nghề CTXH và đạt được những kết quả đáng ghi nhận.

Bảng 1, 2, và 3 dưới đây là những thông tin chung về nhân viên CTXH, lãnh đạo và người dân thuộc nhóm đối tượng yếu thế tham gia phỏng vấn sâu tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh.

Bảng 1. Thông tin chung về nhân viên CTXH tại Trung tâm CTXH, tỉnh Quảng Ninh

ID	Giới tính	Tuổi	Học vấn	Chuyên ngành đào tạo	Thời gian công tác
Phòng Truyền thông-Đào tạo					
NV_01	Nữ	34	Trên đại học	CTXH	9 năm
NV_02	Nữ	30	Trên đại học	CTXH	6 năm
NV_03	Nữ	25	Đại học	Quản trị nhân lực	2 năm
NV_04	Nam	27	Đại học	CTXH	2 năm
NV_05	Nam	31	Đại học	CTXH	7 năm
Phòng Can thiệp-Hỗ trợ					
NV_06	Nữ	34	Trên đại học	CTXH	5 năm
NV_07	Nam	31	Trên đại học	CTXH	4,5 năm
NV_08	Nữ	25	Cao đẳng	CTXH	3 năm
NV_09	Nam	35	Trên đại học	CTXH	4 năm
NV_10	Nam	35	Trên đại học	CTXH	4 năm
NV_11	Nữ	38	Trên đại học	CTXH	6 năm
NV_12	Nữ	30	Trên đại học	CTXH	3 năm
NV_13	Nữ	28	Trên đại học	CTXH	4 năm
Phòng Phát triển cộng đồng					
NV_14	Nữ	32	Trên đại học	CTXH	5 năm
NV_15	Nữ	35	Trên đại học	CTXH	2,5 năm
NV_16	Nam	30	Trên đại học	CTXH	5 năm
NV_17	Nam	26	Đại học	CTXH	6 năm
NV_18	Nam	31	Trên đại học	CTXH	5 năm
NV_19	Nam	32	Trên đại học	CTXH	4 năm
NV_20	Nữ	27	Đại học	CTXH	3 năm

Bảng 2. Thông tin chung về lãnh đạo tại Trung tâm CTXH, tỉnh Quảng Ninh

ID	Giới tính	Tuổi	Học vấn	Chuyên ngành đào tạo	Chức vụ	Thời gian công tác
LĐ_01	Nam	31	Trên đại học	CTXH	Phó giám đốc	6 năm
LĐ_02	Nam	57	Đại học	Kế toán	Phó giám đốc	34 năm
LĐ_03	Nam	31	Trên đại học	CTXH	Trưởng phòng Can thiệp - Hỗ trợ	7 năm

Bảng 3. Thông tin chung về người dân thuộc nhóm đối tượng yếu thế (người đã trải qua thảm họa) tại tỉnh Quảng Ninh

ID	Giới tính	Tuổi	Học vấn	Nhóm đối tượng	Nghề nghiệp
ND_01	Nữ	54	Trung học cơ sở	Hộ nghèo	Tự do
ND_02	Nam	28	Đại học	Hộ nghèo	Công nhân
ND_03	Nữ	40	Trung học phổ thông	Người khuyết tật	Tự do
ND_04	Nam	35	Trung cấp	Người khuyết tật	Đầu bếp
ND_05	Nam	27	Trung học phổ thông	Hộ cận nghèo (người mắc chứng rối loạn lo âu)	Công nhân
ND_06	Nữ	63	Tiểu học	Người cao tuổi	Tự do
ND_07	Nam	61	Trung học cơ sở	Người cao tuổi	Tự do

Thực trạng CTXH trong QLTH tại Trung tâm CTXH tỉnh Quảng Ninh

Nghiên cứu cho thấy Trung tâm hiện chưa có phòng ban nghiệp vụ nào phụ trách CTXH trong QLTH, nhân viên CTXH tại Trung tâm mới chỉ tham gia phối hợp với cán bộ chính quyền địa phương và cán bộ của một số ban ngành đoàn thể khác như Hội chữ thập đỏ Tỉnh,... trong một số hoạt động CTXH trong QLTH theo chu trình QLTH dựa vào cộng đồng.

Cứu trợ

Khi thảm họa xảy ra, người dân tại tỉnh Quảng Ninh cần sớm được hỗ trợ những hoạt động cần thiết nhằm đảm bảo tính mạng và cuộc sống của họ, bao gồm: các hoạt động tìm kiếm, cứu trợ và cung cấp nước sạch, lương thực, nhu yếu phẩm. Khi đó, các ban ngành, các cấp địa phương ngoài việc tập trung triển khai ngay các biện pháp cấp bách phòng chống bão lũ, mưa lớn... còn chỉ đạo huy động sức người (chiến sỹ và phương tiện của quân đội, công an đóng trên địa bàn) xuống các khu vực bị chia cắt, sập đổ nhà, ngập lụt để cứu dân, di dời dân bị nạn đến những nơi tạm lánh, tìm kiếm người còn mất tích; huy động hàng ngàn gói mì, bánh và nước uống đưa xuống các vùng bị chia cắt, bị ngập lụt để cứu đói cho dân... Đại diện người dân tham gia nghiên cứu chia sẻ:

“Tôi nghĩ là nhân viên CTXH của trung tâm không tham gia hoạt động này. Khi bão lũ xảy ra, đa phần là những người bên hội chữ thập đỏ họ tìm kiếm cứu trợ cho người dân. Tôi biết bởi họ mặc áo đỏ với có biểu tượng chữ thập...” (ND_03)

Về phía Trung tâm, hoạt động cứu trợ theo lãnh đạo của trung tâm nhận định, Trung tâm không tham gia thường xuyên vào hoạt động này, bởi theo họ:

“Hoạt động này từ trước tới nay vẫn do bên Hội chữ thập đỏ thực hiện. Trung tâm không tham gia trực tiếp phối hợp. Nếu có, chỉ là cán bộ nhân viên trong Trung tâm tham gia với tư cách cá nhân.” (LĐ_01).

Phục hồi

Ngay khi thảm họa đi qua, chính quyền cùng với nhân dân địa phương khẩn trương khắc phục hậu quả mưa, lũ, giúp nhân dân sớm ổn định cuộc sống, các hoạt động nhằm khôi phục những dịch vụ cơ bản giúp những người bị ảnh hưởng do thảm họa còn phải kể đến: cung cấp nước sạch, đảm bảo giao thông, phục hồi cơ sở hạ tầng (nhà ở, cơ sở vật chất và tiện ích khác); phục hồi kinh tế (thu nhập và các hoạt động kinh tế); các dịch vụ xã hội khác (y tế, giáo dục...). Tuy nhiên, nhân viên CTXH tại Trung tâm chưa thể tham gia vào

những hoạt động trên, họ mới chỉ tham gia vào các hoạt động phục hồi, đảm bảo chăm sóc sức khỏe con người (cả về sức khỏe thể chất và sức khỏe tinh thần). Cụ thể, bắt đầu từ năm 2015, cán bộ Trung tâm đã phối hợp với tổ chức FHI360 tổ chức khám sàng lọc và trị liệu, phục hồi chức năng cho các đối tượng có vấn đề về sức khỏe đặc biệt là về sức khỏe tâm thần. Đây là hoạt động được triển khai đầu tiên tại 4 phường trên địa bàn thành phố Hạ Long là Hà Tu, Hồng Hải, Cao Thắng, Đại Yên.

“Bắt đầu từ năm 2015 đến nay, chúng tôi đã phối hợp với tổ chức FHI360 tổ chức khám sàng lọc và trị liệu cho các đối tượng có vấn đề về sức khỏe tâm thần. Ngoài sự tham gia từ các nhân viên CTXH, hoạt động còn có sự tham gia của các chuyên gia, tiến sĩ, bác sĩ, cán bộ tâm lý của các cơ quan trung ương và Bệnh viện Bảo vệ sức khỏe tâm thần tỉnh Quảng Ninh.” (NV_01)

Tất cả các trường hợp tham gia phỏng vấn sâu là những đối tượng yếu thế đã từng trải qua thảm họa, thiên tai, đã và đang nhận được sự hỗ trợ của Trung tâm đều nhận định hoạt động hỗ trợ sức khỏe hiện nay rất được Trung tâm quan tâm và được triển khai thực hiện khá tốt, đặc biệt là hoạt động hỗ trợ về sức khỏe tâm thần. Đại diện người dân chia sẻ:

“Nhờ có các anh chị nhân viên CTXH bên trung tâm quan tâm, động viên, hỏi thăm tôi mà tôi được nói ra những suy nghĩ, những nỗi lo lắng trong thâm tâm mình, cũng vì vậy mà tôi cảm thấy bớt đau buồn hơn... Thiết nghĩ của cải mình mất mình còn cố làm lại được chứ sức khỏe mà mất thì đúng là mất hết...” (ND_05)

Tái thiết

Về phía Trung tâm, với chức năng, nhiệm vụ của mình, việc tái thiết lại cuộc sống cho đối tượng yếu thế là những ưu tiên hàng đầu. Đối tượng của Trung tâm tập trung hỗ trợ là

đối tượng có nhu cầu hỗ trợ giải quyết các vấn đề xã hội; đối tượng xã hội cần sự bảo vệ khẩn cấp quy định tại chương 02 Nghị định số 67/2007/NĐ-CP ngày 13/04/2007 của Chính phủ; Trẻ em, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, trẻ em có nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt; Người khuyết tật; Người nghèo; Người cao tuổi; Người nhiễm HIV/AIDS (4)...

“Người già, trẻ nhỏ, hộ gia đình nghèo, cận nghèo, nhóm người khuyết tật, người mắc bệnh liệt giường, ... nhóm hộ dân sống gần khu vực có nguy cơ sạt lở nghiêm trọng là các đối tượng chúng tôi đã và cố gắng giúp họ cải thiện cuộc sống sau khi thảm họa đi qua.” (NV_02)

Theo như người dân (là những đối tượng thuộc nhóm đối tượng yếu thế) tham gia phỏng vấn, hoạt động tái thiết tại cộng đồng của Trung tâm chưa thực sự hiệu quả. Một cá nhân chia sẻ: *“Việc tìm đến Trung tâm với bà con vùng lũ gặp nhiều khó khăn, mà chờ nhân viên CTXH đến để họ hỗ trợ mình thì cũng lâu do trở ngại do cầu đường bị lụt lội, ứ đọng, sạt lở nghiêm trọng khi thảm họa đi qua. Vì vậy, tôi thấy, hoạt động tái thiết vẫn chưa hiệu quả lắm...” (ND_07)*

Giảm nhẹ

Những hoạt động bao gồm ứng phó và phục hồi, kết nối sau thảm họa nhằm giảm nhẹ thiệt hại; giảm bớt tình trạng dễ bị tổn thương và tăng cường khả năng ứng phó với thảm họa cho người dân (đặc biệt là nhóm đối tượng yếu thế) tại cộng đồng. Tuy nhiên, hiện nay, trung tâm mới chỉ tập trung vào các hoạt động giảm bớt tình trạng dễ bị tổn thương cho những đối tượng yếu thế mà chưa thể triển khai hay tham gia các hoạt động tăng cường khả năng đối phó với thảm họa tại cộng đồng. Cụ thể, bên cạnh các hoạt động phục hồi, hỗ trợ tâm lý, nhân viên CTXH kết nối người dân tìm kiếm nguồn lực họ vượt qua khó khăn ổn định cuộc sống.

“Dựa vào ngân sách của tỉnh, nhân viên CTXH lập danh sách hỗ trợ, ví dụ: hỗ trợ các hộ gia đình thuộc hộ nghèo, cận nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn có nhà bị sập đổ hoàn toàn với mức: 20 triệu đồng/hộ; có nhà bị hư hỏng nặng với mức: 15 triệu đồng/hộ; hỗ trợ các hộ gia đình bị thiếu đói do thiên tai với mức: 20kg gạo/người/tháng (thời gian từ 1 đến 3 tháng).” (NV_10)

Theo như người dân là những đối tượng thuộc nhóm đối tượng yếu thế, họ đánh giá cao hoạt động giảm bớt tình trạng dễ bị tổn thương tại Trung tâm. Tuy nhiên, họ cho biết họ rất bị động và có mong muốn nhận thêm sự hỗ trợ của nhân viên CTXH trong việc ứng phó với thảm họa tại cộng đồng, trong khi hoạt động này hiện vẫn chưa thấy triển khai.

“Bản thân tôi chưa thấy nhân viên CTXH tập huấn hay tăng cường khả năng đối phó với thảm họa tại cộng đồng. Theo tôi, nếu họ có chuyên môn ứng phó và trợ giúp, họ giúp những người như chúng tôi nâng cao khả năng ứng phó thiên tai, thảm họa có như vậy chúng tôi sẽ không bị động nếu như thảm họa tiếp tục xảy lần sau...” (ND_02)

Phòng ngừa

Phòng ngừa là một loạt các hoạt động được triển khai trước khi hiểm họa thiên tai trở thành thảm họa (5). Các hoạt động có thể được kể đến như: xây dựng cơ sở hạ tầng & nhà cửa an toàn và tuyên truyền nâng cao nhận thức cộng đồng, xây dựng và thực hiện kế hoạch phòng ngừa thảm họa tại các hộ gia đình và cộng đồng; chuẩn bị hệ thống liên lạc trong tình huống khẩn cấp; các hoạt động pháp lý như nghiêm cấm người dân xây dựng nhà ở phía ngoài đê...; xây dựng năng lực của các tổ chức trong cộng đồng; dự trữ thiết bị và hàng hoá. Kết quả nghiên cứu cho thấy, Trung tâm chưa tham gia triển khai hay tham gia phối hợp trong các hoạt động này mà chỉ có 01 cá nhân là cán bộ (thuộc phòng Can thiệp – Hỗ trợ) của Trung tâm từng triển khai ứng dụng

phương pháp phát triển cộng đồng trong việc nâng cao khả năng ứng phó của người dân trước hiểm họa thiên tai tại phường Mông Dương, thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh trong năm 2016.

”Hoạt động phòng ngừa đa phần là bên Chử thập đồ họ làm. Theo tôi, hoạt động này bên chử thập đồ cũng đang gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, bên họ không thường xuyên yêu cầu hỗ trợ, phía Trung tâm cũng không tham gia phối hợp tích cực được....” (LĐ_03)

Kết quả của hoạt động này theo người dân đánh giá như sau, Trung tâm đã và đang quan tâm hơn trong việc nâng cao khả năng của người dân ứng phó trước hiểm họa thiên tai, đặc biệt là các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức, tuy nhiên hoạt động này hiện nay chưa thực sự hiệu quả.

“Qua việc tuyên truyền thường xuyên trên hệ thống loa truyền thanh, cắt dán các pa nô cổ động và qua các buổi sinh hoạt văn hóa tập thể ở địa phương, người dân trong khu đã nâng cao khả năng ứng phó trước hiểm họa thiên tai: họ đã hiểu biết hơn về các loại hình hiểm họa, nguyên nhân và hậu quả của hiểm họa mang lại... Tuy nhiên, suốt mấy năm qua, chưa thấy triển khai thêm. Tại sao Trung tâm không phối hợp với nhiều bên khác để thực hiện như Hội chử thập đồ chẳng hạn...” (ND_02)

BÀN LUẬN

Trung tâm được thành lập theo Quyết định số 4028 ngày 19 tháng 12 năm 2011 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh. Theo đó Trung tâm là đơn vị sự nghiệp có chức năng tham mưu, giúp Giám đốc Sở Lao động Thương binh và Xã hội tổ chức triển khai các hoạt động tuyên truyền, giáo dục, tư vấn, thực hiện các dịch vụ liên quan đến CTXH trên địa bàn tỉnh theo quy định của pháp luật (6). Vì vậy, Trung tâm không thể bao quát hay hỗ trợ

được hết tất cả nạn nhân thảm họa. Họ chỉ có thể hỗ trợ một số nhóm đối tượng yếu thế nhất định được quy định bởi pháp luật.

Nghiên cứu cho thấy sự tham gia của Trung tâm (nhân viên CTXH) vẫn còn mờ nhạt trong các hoạt động CTXH trong QLTH tại Trung tâm nói riêng và tại địa phương nói chung. Kết quả nghiên cứu có sự tương đồng với kết quả nghiên cứu của tác giả Phạm Tiến Nam (2016), nhân viên CTXH không phải thành phần chính tham gia vào các hoạt động QLTH tại Quảng Ninh (chiếm 46%). Nghiên cứu chỉ ra rằng, họ chỉ tham gia phối hợp, hỗ trợ các bên tham gia chính, như là cán bộ chính quyền địa phương (68,5%); cán bộ Hội chữ Thập đỏ và các ban ngành đoàn thể khác (58,5%). (7). Điều này được lý giải, bởi Trung tâm mới chỉ mang hình thức hỗ trợ chính quyền địa phương và một số ban ngành đoàn thể khác như Hội chữ thập đỏ Tỉnh,... trong một số hoạt động nhỏ, chưa có dự án nào cụ thể hay những hoạt động lớn trong QLTH dựa vào cộng đồng.

Đối với các hoạt động CTXH trong QLTH tại Trung tâm hiện nay vẫn đang đi theo chu trình QLTH dựa vào cộng đồng. Trong đó, các hoạt động về cứu trợ vẫn chưa có hay vẫn còn vắng bóng CTXH. Điều này được lý giải bởi cán bộ của Trung tâm, đặc biệt là cán bộ nhân viên CTXH không có chuyên môn nghiệp vụ về tìm kiếm cứu nạn hay kinh tế, cơ sở hạ tầng, môi trường... Ngoài ra, Trung tâm hiện có 01 xe ô tô cứu thương phục vụ hoạt động can thiệp hỗ trợ khẩn cấp và mua sắm các thiết bị phục vụ hoạt động của Trung tâm và khu nhà dành cho đối tượng trong thời gian chờ đợi tái thiết lại cuộc sống; Duy trì hoạt động của hệ thống văn phòng CTXH các cấp; Triển khai thí điểm mô hình gia đình, cá nhân nhận nuôi có thời hạn trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn...(3) Vì vậy, sau khi thảm họa xảy ra, Trung tâm có khả năng tham gia thực hiện CTXH trong QLTH thông qua một số hoạt động: Phục hồi (về con người - thể chất; tâm

lý, tình cảm và tinh thần); Tái thiết; Giảm nhẹ và Phòng ngừa nhằm hỗ trợ và giúp cho cuộc sống của các nhóm đối tượng được cải thiện. Tuy nhiên, hiệu quả của các hoạt động này chưa thực sự cao bởi các hoạt động này thiếu sự kết nối giữa Trung tâm và các bên có liên quan; cơ chế phối hợp chưa rõ ràng, còn thiếu quy định quyền hạn, trách nhiệm giữa các bên liên quan.

Ngoài ra, nghiên cứu cho thấy sự tham gia của nhân viên CTXH trong các hoạt động CTXH với QLTH còn rất hạn chế. Bởi vì, mạng lưới nhân viên CTXH tại Trung tâm và đội ngũ nhân viên CTXH được xây dựng từ cấp tỉnh tới cấp cơ sở hoạt động chưa hiệu quả trong lĩnh vực QLTH về cả số lượng và chất lượng. Chưa kể, một bộ phận không nhỏ các bộ xã/ phường chưa thực sự hiểu hết được giá trị của hoạt động của nghề CTXH nên khi nhân viên CTXH xuống địa bàn làm việc còn thiếu sự hợp tác, hoài nghi về sự giúp đỡ của nhân viên CTXH ...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chỉ huy Phòng tránh thiên tai Quảng Ninh. Báo cáo tóm tắt tình hình thời tiết, thiên tai và thiệt hại tỉnh Quảng Ninh. 2015.
2. Lê Văn Phú. Nhập môn Công tác xã hội. NXB ĐH Quốc gia HN. 2007.
3. UBND Tỉnh Quảng Ninh, Sở LĐ-TBXH. Quy định chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của Trung tâm Công tác xã hội tỉnh Quảng Ninh. 2017.
4. Chính phủ Việt Nam. Số 67/2007/NĐ-CP Nghị định về chính sách trợ giúp các đối tượng bảo trợ xã hội. Hà Nội, ngày 13/4/2007.
5. Hội chữ thập đỏ Việt Nam. Giới thiệu quản lý thảm họa tại cộng đồng. Hà Nội, tháng 07/2002.
6. UBND tỉnh Quảng Ninh. Số 4028/QĐ-UBND Quyết định Về việc thành lập Trung tâm Công tác xã hội tỉnh Quảng Ninh. Quảng Ninh, ngày 19/12/2011.
7. Phạm Tiến Nam. Nghiên cứu cơ sở thực tiễn trong việc xây dựng bài giảng công tác xã hội với quản lý thảm họa tại trường Đại học Thăng Long. Đại học Thăng Long; 2016.

Status of social work in disaster management at social work center in Quang Ninh province in 2017

Pham Tien Nam¹, Nguyen Kim Oanh², Nguyen Khac Liem¹

¹Hanoi University of Public Health

²Thang Long University

Objective: The research aimed to describe the status of social work in disaster management at the Social Work Center in Quang Ninh province in 2017. Methods: The research method was qualitative design research, conducted from May 2017 to November 2011. There were 30 participants including social workers, leaders at the Center and people in vulnerable groups in Quang Ninh province. Main findings: Planned according to the community-based process, the Social Work Center in Quang Ninh province only implemented social work in disaster management through: rehabilitation, mitigation, prevention (except for relief). Stated by the research participants, the mentioned haven't been really good in terms of quality and quantity. Conclusion: The social work in disaster management has not been professionally implemented at the Social Work Center in Quang Ninh province.

Keywords: *Disaster management, social work, Quang Ninh.*